

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ ТА СТРАТЕГІЧНИХ КОМУНІКАЦІЙ УКРАЇНИ

ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ ДИЗАЙНУ І МИСТЕЦТВ

ЗАТВЕРДЖЕНО

рішенням ВЧЕНОЇ РАДИ Харківської
державної академії дизайну і мистецтв
«14» березня 2025 р., протокол № 8

Голова вченої ради, ректор

Олександр СОБОЛЕВ

ОСВІТНЬО–НАУКОВА ПРОГРАМА
«Образотворче мистецтво та реставрація»

Третього рівня вищої освіти
за спеціальністю В4 Образотворче мистецтво та реставрація
галузі знань В Культура, мистецтво та гуманітарні науки
СВО: доктор філософії

Освітньо-наукова програма
вводиться в дію з 01 жовтня 2025 р.

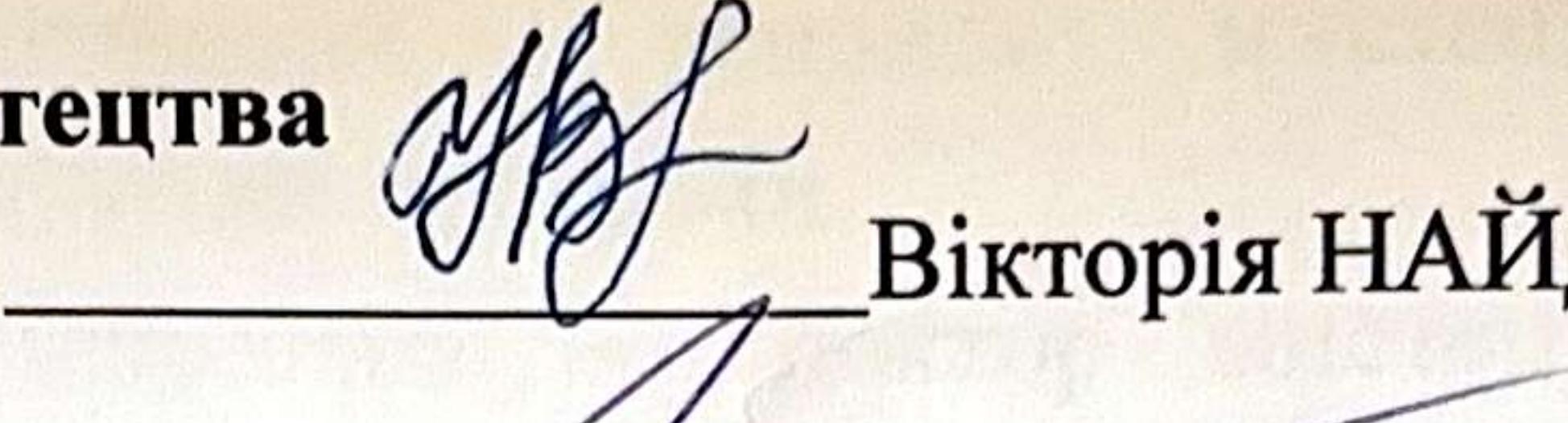
Харків 2025

**ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ
освітньо-наукової програми**

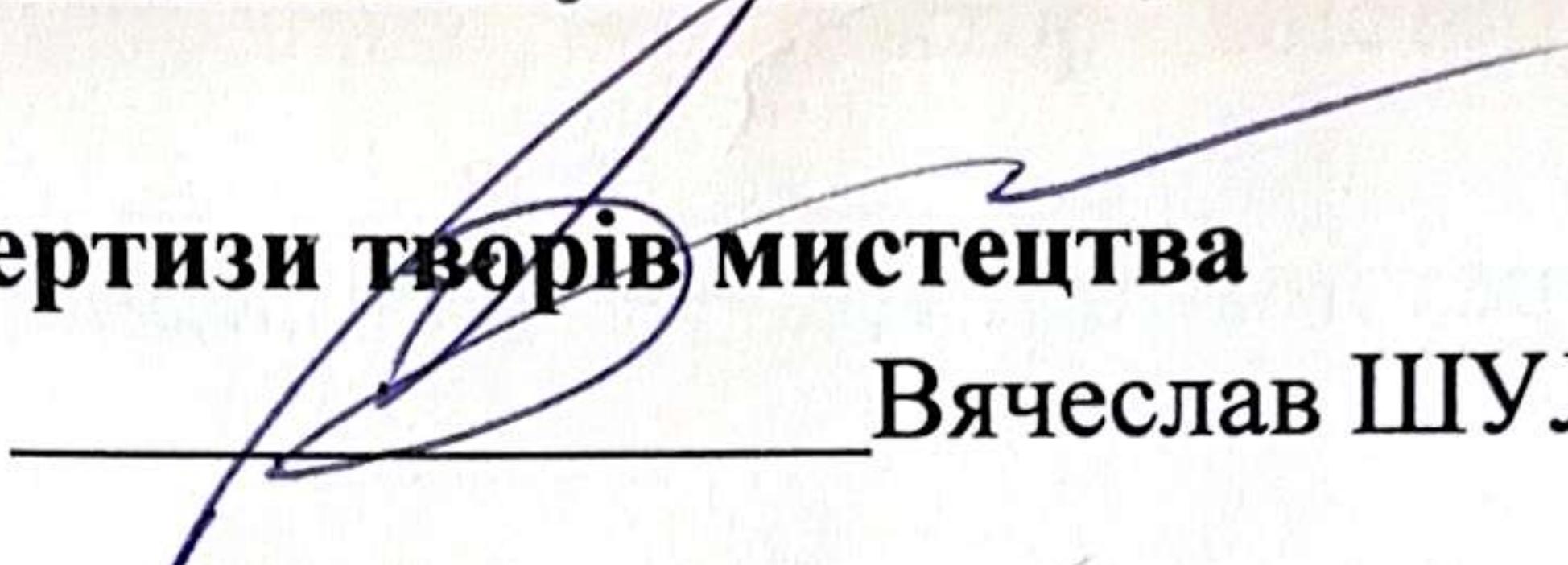
**Проректор
з науково-дослідної роботи**

 Владислав КУТАТЕЛАДЗЕ

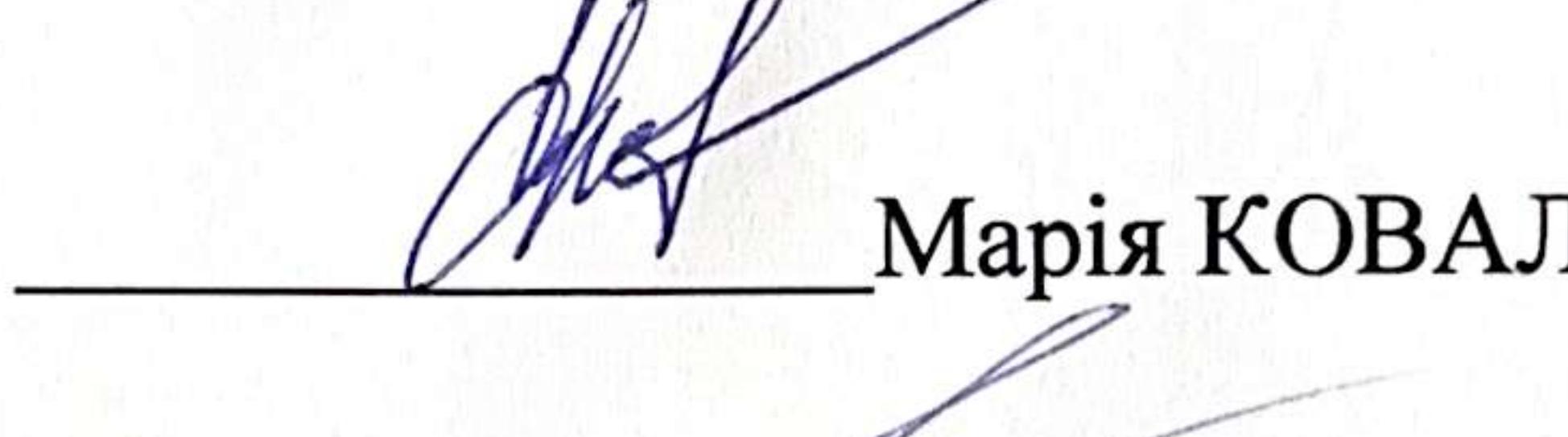
**Кафедра теорії та історії мистецтва
Завідувач кафедри**

 Вікторія НАЙДЕНКО

**Кафедра реставрації та експертизи творів мистецтва
Завідувач кафедри**

 Вячеслав ШУЛКА

**Кафедра живопису
Завідувач кафедри**

 Марія КОВАЛЬОВА

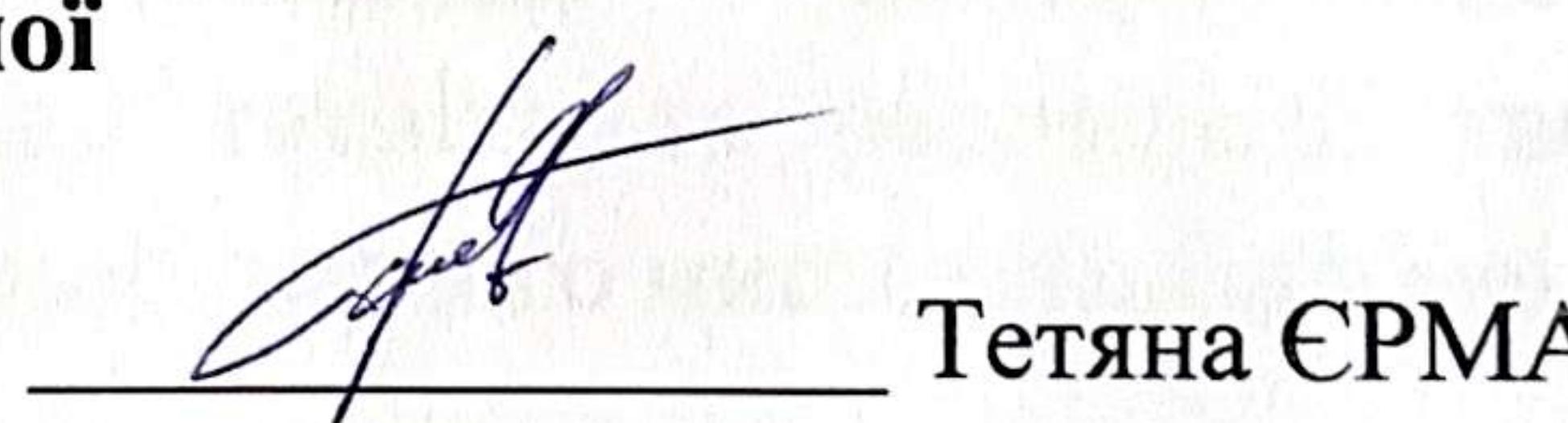
**Кафедра монументального живопису
Завідувач кафедри**

 Євген КОТЛЯР

**Кафедра графіки
Завідувач кафедри**

 Володимир ШЕВЧЕНКО

**Кафедра педагогіки, іноземної
та української філології
Завідувач кафедри**

 Тетяна СРМАКОВА

ПЕРЕДМОВА

Розроблено проектною групою підготовки ОНП «Образотворче мистецтво та реставрація» зі спеціальності В4 Образотворче мистецтво та реставрація у складі:

1. ШУЛІКА Вячеслав Вікторович — кандидат мистецтвознавства, доцент, гарант освітньо-наукової програми.
2. СОКОЛЮК Людмила Данилівна — доктор мистецтвознавства, професор.
3. ПАВЛОВА Тетяна Володимирівна — доктор мистецтвознавства, професор.

Рецензії-відгуки стейкхолдерів:

1. КОВАЛЬЧУК Остап Вікторович — кандидат мистецтвознавства, професор, декан факультету образотворчого мистецтва і дизайну Київського столичного університету імені Бориса Грінченка
2. ГУРІН Данило Володимирович — заступник директора з наукової роботи Музею-майстерні І.П.Кавалерідзе
3. ТИМЧЕНКО Тетяна Ростиславівна — кандидат мистецтвознавства, доцент, завідувач кафедри техніки та реставрації творів мистецтва Національної академії образотворчого мистецтва і архітектури

Ця програма не може бути повністю чи частково відтворена, тиражована та розповсюджена без дозволу Вченої ради Харківської державної академії дизайну і мистецтв.

**1. Профіль освітньо-наукової програми «Образотворче мистецтво та реставрація» зі спеціальності
В4 «Образотворче мистецтво та реставрація»**

1 – Загальна інформація	
Повна назва закладу вищої освіти та структурного підрозділу	Харківська державна академія дизайну і мистецтв
Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу	Доктор філософії (PhD) з мистецтвознавства
Офіційна назва освітньої програми	Образотворче мистецтво та реставрація
Тип диплому та обсяг освітньої програми	Академічна довідка, 42 кредитів ЄКТС, термін навчання за ОНП 2,5 роки (повний термін підготовки аспіранта – 4 роки)
Наявність акредитації	
Цикл/рівень	НРК України – 8 рівень
Передумови	Повна вища освіта
Мова(и) викладання	Українська
Термін дії освітньої програми	Запроваджена у 2016 році
Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми	https://ksada.org/4aspirant.html
2 – Мета освітньої програми	
	<p>Формування фахових компетентностей, що скеровані на:</p> <ul style="list-style-type: none"> – дослідження теоретичного дискурсу, історичного розвитку та сучасного стану образотворчого мистецтва та реставрації творів мистецтва; – впровадження набутих результатів в соціальній, освітньо-науковій, соціальній, прикладній та комунікативну сфери життедіяльності людини; – застосування набутих результатів у викладацькій та дослідницькій сфері
3 - Характеристика освітньої програми	
Предметна область (галузь знань, спеціальність, спеціалізація (за наявності))	Галузь знань — В Культура, мистецтво та гуманітарні науки спеціальність — В4 Образотворче мистецтво та реставрація
Орієнтація освітньої програми	Освітньо-наукова
Основний фокус освітньої програми та спеціалізації	<p>Напрями наукових досліджень зі спеціальності В4 Образотворче мистецтво та реставрація:</p> <ul style="list-style-type: none"> – образотворче мистецтво та реставрація творів мистецтва у системі художньої культури;

	<ul style="list-style-type: none"> – проблеми генези та еволюції стилів і напрямків в образотворчому мистецтві, їх світоглядне підґрунтя, зв'язок з іншими видами мистецтва (театр, музика, література і т. п.); – історико-теоретичні проблеми розвитку окремих видів і жанрів образотворчого мистецтва; – особливості національної інтерпретації художніх стилів, напрямків образотворчого мистецтва; – станковий і монументальний живопис (прийоми та засоби вирішення художніх творів); живописні техніки та технологія живопису; – станкова та монументальна скульптура; монументально-декоративна скульптура та її функціонування в архітектурних і садово-паркових ансамблях; – станкова та книжкова графіка (особливості художньої мови та технічної складової); – роль і значення книжкової графіки в інтерпретації змісту літературного твору та як елементу книги — єдиного художньо-поліграфічного організму; прикладна графіка; плакат; графічні техніки; – театрально-декоративне мистецтво; – загальноестетичні проблеми теорії та історії образотворчого мистецтва; – дослідження творів сакрального мистецтва; – атрибуція й експертиза пам'яток мистецтва; – теорія і історія реставрації; – реставрація, консервація, відновлення пам'яток мистецтва; – вивчення історичних закономірностей розвитку гончарства, виробів зі скла тощо; поєднання утилітарних та естетичних функцій, їх зв'язку з архітектурною композицією; – вивчення традицій та способів відтворення та розвитку декоративно-ужиткового мистецтва; їх осмислення у фольклорній практиці, трансформації в урбанізованому середовищі, їх функцій в архітектурному екстер'єрі та інтер'єрі, їх побутового використання виробів з дерева та з інших видів целюлози; – вивчення ткацтва, шитва, процедур та продукції ремісничого текстильного виробництва, крою одягу, композиції килимів, рушників та інших предметів з текстильних матеріалів, використання виробів з них; – дослідження загальних закономірностей орнаментальної мови декору художніх виробів; – образотворче мистецтво в проблемі синтезу мистецтв; – історія та теорія мистецтвознавства і художньої критики.
Особливості програми	Особливість програми ґрунтуються на формуванні узагальнюючого та системного бачення генези сучасних наукових досліджень. Програма спрямована на пошук нових методів наукового аналізу проблем образотворчого мистецтва та реставрації творів мистецтва; формування дослідницьких компетентностей, що передбачають інтерпретацію мистецького процесу, його переосмислення та актуалізації; розуміння

	ЗК04. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
7 – Програмні результати навчання	
	<p>РН01. Володіти передовими концептуальними та методологічними знаннями у сфері образотворчого мистецтва, декоративного мистецтва, реставрації та на межі галузей знань та спеціальностей, а також дослідницькі навички, достатні для проведення наукових і прикладних досліджень на рівні останніх світових досягнень, отримання нових знань та/або здійснення інновацій.</p> <p>РН02. Глибоко розуміти методологію досліджень в галузі мистецтвознавства, застосовувати її у власній науковій діяльності та викладацькій практиці. Формулювати й перевіряти гіпотези, використовувати для обґрунтування висновків належні докази, зокрема, результати теоретичного аналізу, емпіричних досліджень, наявні літературні дані.</p> <p>РН03. Критично аналізувати результати власних досліджень і результати інших досліджень у контексті усього комплексу сучасних знань щодо досліджуваної проблеми.</p> <p>РН04. Розробляти та досліджувати концептуальні моделі, ефективно використовувати їх для отримання нових знань та/або створення інноваційних продуктів у сфері образотворчого та декоративного мистецтва, реставрації та дотичних міждисциплінарних напрямах.</p> <p>РН05. Застосовувати сучасні Інструменти та технології пошуку, оброблення та аналізу інформації, в тому числі хмарні технології, методи аналізу даних великої розмірності.</p> <p>РН06. Розробляти та реалізовувати наукові та/або інноваційні проекти, які дають можливість розв'язувати значущі наукові, соціально-культурні та мистецькі проблеми у сфері образотворчого та декоративного мистецтва, реставрації з урахуванням соціальних, економічних і правових аспектів.</p> <p>РН07. Планувати і виконувати емпіричні та/або теоретичні дослідження з історії розвитку українського і світового образотворчого та декоративного мистецтва, реставрації творів мистецтва і дотичних міждисциплінарних напрямів з використанням сучасних інструментів.</p> <p>РН08. Вільно презентувати й обговорювати усно і письмово результати досліджень, наукові та прикладні проблеми мистецтвознавства державною та іноземною мовами, відображати результати досліджень у наукових публікаціях у провідних міжнародних наукових виданнях.</p> <p>РН09. Провадити науково-педагогічну діяльність у закладах вищої освіти, застосовувати інноваційні форми, засоби та технології, здійснювати наукове, навчально-методичне та нормативне забезпечення освітнього процесу, розробляти і викладати навчальні дисципліни з образотворчого і декоративного мистецтва, реставрації та дотичних напрямів.</p> <p>РН10. Формулювати методологічну базу власного наукового дослідження, аналізувати й оцінювати його актуальність і значення для культурно-мистецького життя України, світової культури та мистецтва.</p>
8 – Ресурсне забезпечення реалізації програми	
Специфічні характеристики кадрового забезпечення	Професорсько-викладацький склад відповідає кадровим вимогам чинним Ліцензійним умовам провадження освітньої діяльності у сфері вищої освіти. Частка тих науково-педагогічних працівників, хто має науковий ступінь та/або вчене звання — 100%; частка тих, хто має науковий ступінь доктора наук та/або вчене звання професора — 66,6%
Специфічні характеристики матеріально-технічного забезпечення	Лекційні аудиторії із мультимедійним обладнанням. Навчально-наукові лабораторії (ХУДПРОМЛОФТ), культурно - просвітницький центр «4 Блок»), навчальні та творчі майстерні (творчі майстерні відповідають напрямам мистецької діяльності провідних професорів)
Специфічні характеристики інформаційного та навчально-	Бібліотечний ресурс. Інформаційне та наочне забезпечення навчального процесу рідкісними виданнями

методичного забезпечення	9 – Академічна мобільність
Національна кредитна мобільність	—
Міжнародна кредитна мобільність	На основі партнерського контракту між ХДАДМ та Державною академією образотворчих мистецтв м. Єреван (Вірменія)
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	Наявна можливість для фізичних осіб

2. Перелік компонент освітньо-професійної програми та їх логічна послідовність

2.1. Перелік компонент ОП

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумк. контролю
1	2	3	4
Обов'язкові компоненти ОП			
<i>Загальні навчальні складові</i>			
ОК 1.	Теорія і практика редагування наукового тексту	3	залік
ОК 2.	Управління науковими проектами	4	залік
ОК 3.	Філософія мистецтва	3	іспит
ОК 4.	Методологія наукових досліджень в сфері мистецтвознавства	3	диф.залік
ОК 5.	Іноземна мова в науковій діяльності	5	іспит
<i>Спеціальні навчальні складові</i>			
ОК 6.	Сучасні проблеми образотворчого та декоративного мистецтва	3	диф.залік
ОК 7.	Сучасні проблеми реставрації та експертизи творів мистецтва	3	іспит
ОК 8.	Теорія і методика мистецької освіти	3	залік
<i>Практична підготовка</i>			
ОК 9.	Педагогічний практикум	3	залік
Загальний обсяг обов'язкових компонент		30	
Вибіркові компоненти ОНП			
ВБ 1	Вибіркова дисципліна	3	залік
ВБ 2	Вибіркова дисципліна	3	залік
ВБ 3	Вибіркова дисципліна	3	залік
ВБ 4	Вибіркова дисципліна	3	диф.залік
Загальний обсяг вибіркових компонент		12	
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ		42	

2.2. Структурно-логічна схема ОНП

	1 курс		2 курс		3 курс		4 курс	
	1 семестр	2 семестр	3 семестр	4 семестр	5 семестр	6 семестр	7 семестр	8 семестр
ОК 1	+							
ОК 2		+						
ОК 3	+							
ОК 4	+							
ОК 5	+	+						
ОК 6		+						
ОК 7	+							
ОК 8		+						
ОК 9			+					
ВБ 1.	+							
ВБ 2		+						
ВБ 3	+							
ВБ 4		+						

2.3. Структура науково-дослідницької роботи аспіранта*

Науково-дослідницька робота аспіранта	Навчально-теоретична підготовка аспіранта
I рік	
<i>Перший семестр</i>	
1. Подання заявки на тему дисертаційного дослідження 2. Затвердження теми дисертаційного дослідження 3. Збір матеріалу за темою дослідження 4. Визначення актуальності предмету, об'єкту дослідження, обрання методів та формування структури дисертації 5. Звіт	1. Відвідування аудиторних занять 2. Складання екзаменаційно-зalікової сесії
<i>Другий семестр</i>	
1. Написання плану-проекту дисертації 2. Аналіз науково-теоретичних досліджень та фахової літератури 3. Збір матеріалу за темою дослідження 4. Апробації результатів дослідження на наукових конференціях 5. Звіт	1. Відвідування аудиторних занять 2. Складання екзаменаційно-зalікової сесії
II рік	
<i>Третій семестр</i>	
1. Аналіз інформаційних джерел та наукової літератури і написання першого розділу 2. Збір матеріалу за темою дослідження 3. Апробації результатів дослідження на наукових конференціях 4. Звіт	1. Відвідування аудиторних занять 2. Складання екзаменаційно-зalікової сесії.
<i>Четвертий семестр</i>	
1. Завершення роботи над першим розділом. 2. Узагальнення методології дослідження. 3. Збір та аналіз матеріалу за темою дослідження. 4. Публікації у фахових виданнях, затвердженнях МОН України. 5. Апробації результатів дослідження на наукових конференціях. 6. Звіт.	1. Відвідування аудиторних занять. 2. Складання екзаменаційно-зalікової сесії.
III рік	
<i>П'ятий семестр</i>	
1. Робота над структурними розділами дисертаційного дослідження. 2. Робота над додатками дисертаційного дослідження. 3. Публікації у закордонних фахових наукових виданнях, зокрема, що включені до міжнародних наукометрических баз цитування Scopus/WOS.	1. Проходження педагогічного практикуму. 2. Складання докторського іспиту (ДІ) зі спеціальності.

4. Апробації результатів дослідження на наукових конференціях. 5. Звіт.	
<i>Шостий семестр</i>	
1. Робота над структурними розділами дисертаційного дослідження. 2. Робота над додатками дисертаційного дослідження. 3. Публікації у фахових виданнях, затвердженнях МОН України. 4. Апробації результатів дослідження на наукових конференціях. 5. Звіт.	1. Складання заліку з педагогічного практикуму.
IV рік	
<i>Сьомий семестр</i>	
1. Завершення роботи над третім розділом та загальними висновками дисертаційного дослідження. 2. Оформлення результатів дослідження відповідно до сучасних вимог наукового середовища. 3. Робота над візуальним матеріалом дисертаційного дослідження. 4. Публікації у фахових виданнях, затвердженнях МОН України. 5. Обговорення дисертації на засіданнях кафедр. 6. Апробації результатів дослідження на наукових конференціях. 7. Розгляд роботи на розширеному засіданні випускової кафедри.	
<i>Восьмий семестр</i>	
1. Коригування тексту дисертації згідно з зауваженнями розширеного засідання випускової кафедри. 2. Отримання висновку від сертифікованої системи щодо відсутності фактів плагіату. 3. Отримання висновку наукового керівника. 4. Подання заяви щодо отримання академічної довідки про виконання плану ОНП. 5. Подання заяви щодо проведення попередньої експертизи наукової роботи та надання висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації. 6. Подання заяви до вченої ради ХДАДМ щодо рішення про утворення разової спеціалізованої ради	

* За погодженням із рішенням наукового керівника, структура науково-дослідницької роботи аспіранта може зазнати певних змін в залежності від індивідуальної траєкторії його підготовки.

3. Форма атестації здобувачів вищої освіти

Атестація випускників освітньої-наукової програми «Образотворче мистецтво та реставрація» зі спеціальності В4 Образотворче мистецтво та реставрація проводиться у формі публічного захисту дисертаційної роботи на засіданні спеціалізованої ради закладу вищої освіти, відповідно до постанови КМУ від 6 березня 2019 р. № 167 «Про проведення експерименту з присудження ступеня доктора філософії». Під час захисту відповідно до законодавства радою забезпечується аудіофіксація (запис фонограми) та відеофіксація. Запис (звукозапис, відеозапис) такого засідання ради оприлюднюється на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти (наукової установи) не пізніше наступного робочого дня з дати проведення засідання та зберігається на відповідному веб-сайті не менше трьох місяців з дати набрання чинності наказом закладу вищої освіти (наукової установи) про видачу здобувачеві диплома доктора філософії.

4. Матриця відповідності програмних компетентностей компонентам освітньо-наукової програми

	ОК 1	ОК 2	ОК 3	ОК 4	ОК 5	ОК 6	ОК 7	ОК 8	ОК 9	ВБ 1	ВБ 2	ВБ 3	ВБ 4
ЗК1						+ +							
ЗК2		+											
ЗК3													
ЗК4			+	+									
СК1	+	+											
СК2		+											
СК3	+												
СК4		+											
СК5													
СК6									+				

5. Матриця забезпечення програмних результатів навчання відповідним компонентам освітньо-наукової програми

	ОК 1	ОК 2	ОК 3	ОК 4	ОК 5	ОК 6	ОК 7	ОК 8	ОК 9	ВБ 1	ВБ 2	ВБ 3	ВБ 4
РН 1	+	+	+	+	+	+	+	+	+				
РН 2	+	+	+	+		+	+	+					
РН 3	+	+	+	+	+	+	+	+					
РН 4	+	+	+	+		+	+						
РН 5	+	+	+	+		+	+	+	+				
РН 6	+	+	+	+		+	+	+	+				
РН 7	+	+		+	+	+	+	+	+				
РН 8		+		+	+	+							
РН 9	+				+								
РН 10			+	+				+	+	+	+		
РН 11	+		+	+	+					+	+		